

2022/0000(BUD)

8.9.2022

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

till budgetutskottet

över Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2023 – alla avsnitt
(2022/0000(BUD))

Föredragande av yttrande: Monika Vana

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

- A. Jämställdhet är ett av EU:s kärnvärden, som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. Enligt artikel 8 i EUF-fördraget ska unionen i all sin verksamhet syfta till att undanröja bristande jämställdhet, vilket fastställer principen om jämställdhetsintegrering.
- B. I EU:s jämställdhetsstrategi 2020–2025 presenterades politiska mål och åtgärder för att uppnå betydande framsteg mot ett jämställt Europa senast 2025.
- C. Europaparlamentet har upprepade gånger med eftertryck uppmanat kommissionen att främja och genomföra jämställdhetsintegrering i sina åtgärder, jämställdhetsbudgetering och konsekvensbedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv inom alla unionens politikområden. Budgetar är aldrig könsneutrala och måste därför fastställas med det tydliga målet att bekämpa diskriminering och målet att gynna alla parter och tillgodose deras specifika behov. Parlamentet har kraftfullt begärt att jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering ska genomföras i hela budgetförfarandet.
- D. I Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2021¹ bekräftade man att unionens budgetcykel ännu inte tar tillräcklig hänsyn till jämställdhet och att kommissionen ännu inte har förverkligat sitt åtagande om att inkludera jämställdhetsintegrering i EU:s budget.
- E. Europaparlamentet har upprepade gånger efterlyst tillräcklig finansiering för Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE), för programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och för det efterföljande programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden², och för tillräcklig finansiering och prioritering av Daphnedelen av detta program, för att säkerställa icke-diskriminering och jämställdhet.
- F. Rysslands omotiverade krig mot Ukraina och de därav följande humanitära kriser och energikriserna leder till att fattigdomen ökar ytterligare, särskilt bland kvinnor. Unionens budget bör vara utrustad för att reagera på en växande osäkerhet. Särskilda åtgärder och prioriteringar bör övervägas för att tillgodose behoven hos kvinnor och flickor, både flyktingar och personer som drabbats av krisens konsekvenser.
- G. Covid-19-krisen har en oproportionerlig inverkan på kvinnor och flickor och förvärrar de befintliga ojämlikheterna, vilket leder till en ökad risk för könsrelaterat våld, särskilt under nedstängningar, och en högre andel personer som lämnar arbetsmarknaden på grund av en större börda i samband med omsorgsuppgifter. Majoriteten av dem som arbetar inom de sektorer som drabbats av krisen är kvinnor.
- H. Kvinnor är fortfarande underrepresenterade i ledande och beslutsfattande positioner,

¹ Europeiska revisionsrätten, *Jämställdhetsintegrering i EU:s budget: dags att gå från ord till handling*. Särskild rapport nr 10, 2021, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

² Inrättat genom förordning (EU) 2021/692.

medan de är överrepresenterade inom låglönesektorer, såsom inom vård- och tjänstesektorn liksom inom den informella ekonomin och sektorer med mer otrygga anställningsförhållanden. Det är av avgörande betydelse att kvinnor garanteras arbetstillfällen med garanterade rättigheter samt rätt att bli mödrar utan att på något sätt bestraffas för detta. Påtryckningar på kvinnor från arbetsgivare under anställningsintervjuer och det växande ekonomiska och arbetsrelaterade trycket på kvinnliga arbetstagare att inte ta ut mammaledighet är exempel på diskriminering. Unionens budget bör, med beaktande av balansen mellan privatliv, familjeliv och arbetsliv, innehålla ökade investeringar i offentliga tjänster, inbegripet hälso- och sjukvårdssystem av hög kvalitet och ett offentligt socialförsäkringssystem för att se till att alla omfattas.

- I. Det råder en ojämn könsfördelning inom den digitala ekonomin och på områdena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM) när det gäller utbildning och sysselsättning. Resurser för att stödja egenmakt för alla kön som är i minoritet genom digital delaktighet skulle kunna leda till ökad jämlikhet i den digitala tidsåldern.
 1. Europaparlamentet understryker att ett jämställdhetsperspektiv bör integreras till fullo och på lämpligt sätt på alla nivåer i budgetprocessen, särskilt mot bakgrund av covid-19-pandemins könsrelaterade konsekvenser och den ökade tillbakagången för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan könen i flera medlemsstater. Parlamentet efterlyser jämställdhetsbudgetering och införande av jämställdhetsrelaterade mål i alla unionens program och fastställande av relevanta budgetposter, en effektiv övervakning av unionsbudgetens bidrag till jämställdhet och en jämställdhetsmedveten översyn av programmen, varvid utgifterna bör anpassas i enlighet med slutsatserna.
 2. Europaparlamentet välkomnar i detta sammanhang kommissionens pågående arbete för att utveckla en metod för att mäta könsrelaterade utgifter och dess pågående bedömning av insamling av könsrelaterade uppgifter. Parlamentet förväntar sig att höras under hela bedömningsprocessen. Parlamentet förväntar sig att kommissionen fullt ut uppfyller sina åtaganden och rapporterar specifikt om detta till budgetmyndigheten.
 3. Europaparlamentet betonar att eftersom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden är det enda programmet med utgiftsmål relaterade till jämställdhet, vilka bland annat ska förebygga och bekämpa könsrelaterat våld, är det absolut nödvändigt att tilldela programmet tillräckliga medel, med en tillräckligt stor ökning av budgeten för att kunna bekämpa ojämlikhet som har förvärrats av olika kriser, till exempel covid-19-pandemin, kriget i Ukraina och tillbakagången för kvinnors rättigheter, i synnerhet när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i flera medlemsstater, och för att äntligen kunna göra betydande framsteg.
 4. Europaparlamentet betonar behovet av tillräcklig finansiering för att främja de viktigaste målen i EU:s jämställdhetsstrategi 2020–2025, bland annat när det gäller att sätta stopp för könsrelaterat våld, ifrågasätta könsstereotyper, minska könsklyftorna på arbetsmarknaden och uppnå lika deltagande i olika ekonomiska sektorer.
 5. Europaparlamentet upprepar med kraft sitt krav på ökade resurser för att bekämpa könsrelaterat våld och sitt krav på tillräckligt stor ökning av finansieringen för

jämställdhet, jämställdhetsintegrering och relevanta organisationer inom segmenten Daphne och unionens värden, särskilt när det gäller den mätbara ökningen av fall av våld mot kvinnor sedan covid-19-pandemin bröt ut. Parlamentet understryker att det krävs ökade offentliga, ekonomiska och mänskliga resurser för att stödja grupper som befinner sig i riskzonen för fattigdom och för att hantera situationer som utgör en risk för barn och ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning och hemlösa personer.

6. Europaparlamentet efterlyser i detta sammanhang en uppdelning av budgetposten ”Jämlikhet och rättigheter” i syfte att säkerställa transparens genom att avsätta en särskild budgetpost till åtgärder som uteslutande avser jämställdhet mellan könen. Parlamentet efterlyser också öronmärkt finansiering för projekt som bidrar till genomförandet av särskilda mål för att främja jämställdhet och jämställdhetsintegrering.
7. Europaparlamentet rekommenderar särskilt ökade anslag som gör det möjligt att genom lämpliga program främja skyddet av mödraskap, föräldraskap och spädbarn. Parlamentet anser att särskild vikt bör läggas vid mödra- och barnhälsovård i unionens budget för 2023. Medel bör även säkerställas för att försvara, främja och stödja amning, för att bidra till WHO:s mål om att 50 % av alla spädbarn i världen senast 2025 ska ges endast bröstmjölk under de första sex levnadsmånaderna, vilket bland annat förutsätter att mamma- och pappaledigheten är tillräckligt lång och att ersättningen under denna tid är tillräcklig.
8. Europaparlamentet kräver att etableringen av otrygga anställningar förkastas. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja kollektivavtal, högre löner, främjande av fasta anställningskontrakt och reglering av arbetstider. Parlamentet och övriga EU-institutioner uppmanas att bekämpa otrygga anställningar genom att främja kollektivavtal och arbete med rättigheter och förkasta underleverantörsavtal och säkerställa lika lön för lika arbete.
9. Europaparlamentet betonar att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är grundläggande rättigheter och en förutsättning för jämställdhet. Parlamentet upprepar behovet av att öka budgetanslagen inom programmet EU för hälsa, som stöder åtgärder som lyfter fram jämställdhetsaspekten inom hälsa, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa, som är en integrerad del av hälso- och sjukvården som måste sättas i centrum för hälso- och sjukvårdspolitiken för att säkerställa att alla har tillgång till tjänsterna och att de har hög kvalitet, särskilt med tanke på bakslaget för kvinnors rättigheter och tillgången till säker och laglig abort i flera medlemsstater, men också med tanke på de typer av vård och medicin som är nödvändiga för frivillig familjeplanering, mödrars och spädbarns hälsa och för forskning och behandling av könsspecifika sjukdomar såsom fibroider, premenstruellt syndrom och endometriosis med ett intersektionellt perspektiv, särskilt när det gäller diagnos och behandling av svarta kvinnor och kvinnor som tillhör etniska minoriteter.
10. Europaparlamentet upprepar att unionens budget måste spela en mer aktiv roll i uppfyllandet av FN:s mål för hållbar utveckling. Budgeten ska därför stödja åtgärder och projekt som syftar till att utrota fattigdom bland kvinnor och barn, främja ökad och bättre integration på arbetsmarknaden, undanröja sysselsättnings- och löneskillnaderna mellan kvinnor och män, förbättra tillgången till och tillhandahållandet av hälso- och

sjukvård och bekämpa våld mot kvinnor, barn och ungdomar.

11. Europaparlamentet betonar Europeiska jämställdhetsinstitutets mycket viktiga arbete för att öka medvetenheten om omfattningen av och orsakerna till bristande jämställdhet i unionen, vilket har lett till en ökning av institutets uppgifter, och att detta är särskilt viktigt mot bakgrund av pågående kriser. Parlamentet befärar att en ytterligare nedtrappning av EIGE:s verksamhet äventyrar EU:s politiska prioriteringar i fråga om jämställdhet. Parlamentet begär därför att 8 kontraktsanställda tilldelas för att göra det möjligt för EIGE att fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt sätt som en grundläggande byrå när det gäller att utveckla, analysera, utvärdera och sprida metodverktyg för att stödja jämställdhetsintegrering i all unionspolitik och i den därav följande nationella politiken.
12. Europaparlamentet beklagar könsklyftan när det gäller digitala färdigheter samt karriärer inom vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, industriellt ledarskap och entreprenörskap. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka de tillgängliga instrumenten och att utveckla synergier. Parlamentet begär att unionens budget ska uppmuntra kvinnor att via unionsprogram delta i den digitala ekonomin, STEM-sektorerna och karriärer inom dessa, till exempel inom forskning, innovation och teknik.
13. Europaparlamentet betonar vikten av att använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna, såsom Europeiska socialfonden+ (ESF+), för att främja jämställdhet, kvinnors sysselsättning och tillgång till arbetsmarknaden, livslångt lärande, inrättningar för barnomsorg och långtidsvård, särskilt mot bakgrund av unionens genomsnittliga lönegap på 14 %, och för att tackla systemrelaterade utmaningar för arbetsmarknadsdeltagande såsom könsskillnader inom omsorgen, stereotyper, normer, roller och traditioner.
14. Europaparlamentet betonar att det allmänna målet för EaSI-delen i ESF+ är att främja sysselsättning, lika tillgång till arbetsmarknaden, utbildning, jämställdhet och social inkludering genom att ge ekonomiskt stöd till unionens mål, vilket innebär att detta stöd även bör tillgodose behoven hos ukrainska kvinnor och barnflyktingar, när det gäller stödet till de regioner som tar emot dem. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och rådet att inom ramen för programmen ESF+, ”Jämlikhet och rättigheter” och Amif (asyl-, migrations- och integrationsfonden) öka budgetanslagen till organisationer i det civila samhället, härbärgen och tjänsteleverantörer som stöder kvinnor i Ukraina samt organisationer i det civila samhället i EU som stöder flyktingar från Ukraina, inbegripet personer som överlevt sexuellt våld som ett vapen i krig. Parlamentet efterlyser dessutom ytterligare anslag inom ramen för Amif för att stödja medlemsstaternas insatser mot människohandel och skydda kvinnor och barn från denna form av organiserad brottslighet.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att öka budgetanslagen till organisationer i det civila samhället som främjar kvinnors rättigheter, i synnerhet dem som arbetar för att främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, såsom det globala initiativet SheDecides, och hbt+-personers rättigheter i samband med tillbakagången för kvinnors rättigheter, särskilt när det gäller SRHR och för att säkerställa att genusfientliga organisationer och abortmotståndarorganisationer inte kan komma i åtnjutande av unionens medel.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	8.9.2022
Slutomröstning: resultat	+: 21 -: 3 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Cindy Franssen, Marina Kaljurand, Predrag Fred Matić, Monika Vana, Pernille Weiss
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Giuliano Pisapia

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

21	+
PPE-gruppen	Isabella Adinolfi, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider
Renew-gruppen	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D-gruppen	Robert Biedroń, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Marina Kaljurand, Predrag Fred Matić, Radka Maxová, Maria Noichl, Giuliano Pisapia
The Left-gruppen	Sandra Pereira
Verts/ALE-gruppen	Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

3	-
ECR-gruppen	Margarita de la Pisa Carrión
ID-gruppen	Christine Anderson, Annika Bruna

2	0
ECR-gruppen	Andzelika Anna Mozdzanowska
PPE-gruppen	Pernille Weiss

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster